

2004. évi XXXIII. törvény

az autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállításról

Az Országgyűlés - figyelemmel a menetrend szerinti autóbussz-közlekedésnek a mindennapi életvitelhez elengedhetetlen utazási igények kielégítésében betöltött szerepére - a személyszállítási közszolgáltatások hatékonyságának növelése és színvonalának javítása, valamint a közpénzek ésszerű és átlátható módon történő felhasználása érdekében, az Európai Unió közlekedési közszolgáltatásokra vonatkozó előírásaival összhangban a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény alkalmazási köre

1. § (1) Ezt a törvényt kell - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - alkalmazni az autóbusszal, közforgalmú közlekedés keretében végzett menetrend szerinti belföldi és nemzetközi személyszállításra, valamint a nem szerződésen alapuló különcélú menetrend szerinti személyszállításra.

(2) A törvény hatálya nem terjed ki az idegenforgalmi szolgáltatás részeként végzett személyszállításra, függetlenül annak menetrend szerinti jellegétől.

(3) A közforgalmú kötőtpályás közlekedést műszaki okból helyettesítő autóbusszjáráttal végzett személyszállításra a törvénynek a III. fejezetben szereplő rendelkezéseit abban az esetben kell alkalmazni, ha a járat üzemeltetése meghaladja a két hónapot.

(4) Az autóbusszal, közforgalmú közlekedés keretében végzett menetrend szerinti belföldi és nemzetközi személyszállítás tekintetében e törvény a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel együttesen alkalmazandó.

Értelmező rendelkezések

2. § E törvény alkalmazásában

a) menetrend: a járat útvonalának kezdő és végpontját, a megállóhelyeket, mindezekre vonatkozóan az indulási és érkezési időpontokat, vagy a járat napi első és utolsó indulási időpontját és a köztes járatgyakoriság ismertetését tartalmazó szolgáltatási előírás,

b) menetrend szerinti személyszállítás: a menetrend alapján végzett, az utazási feltételek megtartásával bárki által igénybe vehető közszolgáltatás,

c) helyi személyszállítás: a település közigazgatási határán belül - helyi díjszabás alapján - végzett menetrend szerinti személyszállítás, ideértve a település közigazgatási határon kívül eső vasútállomására (vasúti megállóhelyére), komp- vagy révátkelőhelyére közbeeső megállóhely érintése nélkül történő személyszállítást is,

d) helyközi (távolsági) személyszállítás: a települések között belföldön végzett menetrend szerinti személyszállítás, ideértve az annak részeként egyes települések közigazgatási határán belül - helyközi (távolsági) díjszabás alapján - végzett személyszállítást is,

e) különcélú menetrend szerinti személyszállítás: az utazás célja alapján meghatározott utaskör menetrend alapján végzett szállítása más utasok kizárásával, az utazást szervező személyétől függetlenül,

f) belső szolgáltató:

1. a települési (fővárosi) önkormányzat belső szervezeti egysége, vagy

2. a települési (fővárosi) önkormányzat többségi befolyása alatt álló olyan gazdasági társaság, amelynek

tevékenységét a települési (fővárosi) önkormányzat irányítja, vagy

3. olyan egyéb gazdasági társaság, amelyben a települési (fővárosi) önkormányzat meghatározó befolyással rendelkezik,

g) *egységes egyeztetési eljárás*: a közforgalmú vasúti személyszállítási és közforgalmú közúti személyszállítási menetrend elkészítésének folyamata, amelynek során a menetrend mennyiségi és minőségi követelményeinek egységes rendszerét országos és regionális szinten, a helyi közlekedési sajátosságokra is figyelemmel alakítják ki, és amelynek célja a személyszállítási közszolgáltatás nyújtása hatékony módjának megválasztása, valamint a csatlakozások összehangolása, a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által kidolgozott menetrendi koncepcióval összhangban,

h) Regionális Közlekedési Szakbizottság: a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrájának (NUTS) létrehozásáról szóló 1059/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: NUTS) meghatározott, a magyarországi NUTS 2 szintnek megfelelő statisztikai régiók szerint a miniszter által létrehozott, az egységes egyeztetési eljárás során a regionális érdekeket megjelenítő, döntés-előkészítő szakértői testület.

2/A. § (1) A közösségi közlekedés - mint közszolgáltatás - biztonságának és zavartalan működéseként, az autóbuszállomáson és trolibuszállomáson a közforgalom számára nyitva álló helyen, a megállóhelyen, valamint az autóbuszok, trolibuszok belterében az autóbuszállomáson, trolibuszállomáson és megállóhelyen található berendezések, az autóbusz, a trolibusz, továbbá az utasok, valamint az autóbusz- és trolibusz-üzem működését biztosító személyek életének, testi épségének és vagyontárgyaik védelme, továbbá az autóbusz- és trolibusz-üzem működését biztosító személyek felelősségének megállapítása céljából, a jogsértő cselekmények megelőzése, megszakítása és bizonyítása érdekében, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, továbbá e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával, a szolgáltató, valamint az autóbuszállomás, trolibuszállomás vagy megállóhely üzemeltetője (a továbbiakban együtt: szolgáltató) jogosult elektronikus biztonságtechnikai rendszeren keresztül megfigyelést folytatni, a megfigyelés során kép- és hangfelvételt készíteni, a készített kép- és hangfelvételt, valamint az azon rögzített személyes adatot kezelni. E tevékenysége során a szolgáltató adatkezelést végző munkavállalója adatfeldolgozónak minősül.

(2) Az (1) bekezdés szerinti elektronikus biztonságtechnikai rendszer akkor alkalmazható, ha a jogsértések észlelése, az elkövető tettenérése, vagy a jogsértő cselekmények megelőzése, azok bizonyítása más módszerrel nem érhető el. A szolgáltató az elektronikus biztonságtechnikai rendszer alkalmazásának szükségességét háromévente felülvizsgálja.

(3) A szolgáltató az (1) bekezdés szerinti elektronikus biztonságtechnikai rendszer alkalmazása esetén - a vakok és gyengénlátók számára is érzékelhető módon - köteles az autóbuszállomáson, illetve trolibuszállomáson és megállóhelyek bejáratánál, az autóbuszra, illetve trolibuszra való felszállásra szolgáló peronoknál, valamint az autóbuszokon, illetve trolibuszokon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni az elektronikus biztonságtechnikai rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, a tárolás időtartamáról, a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről.

(4) Nem alkalmazható elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen mosdóban, illemhelyen.

(5) Az (1) bekezdés szerinti elektronikus biztonságtechnikai rendszer alkalmazása esetén, a megfigyeléssel érintett járatokról, valamint autóbuszállomásról, trolibuszállomásról és megállóhelyről a szolgáltató a honlapján tájékoztatást tesz közzé.

2/B. § (1) A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában a rögzítéstől számítva a hetvenkettedik óra leteltékor azonnal meg kell semmisíteni, vagy törölni kell. Felhasználásnak az minősül, ha a rögzített kép-, hang-, vagy kép- és hangfelvételt, továbbá más személyes adatot bírósági vagy más hatósági eljárásban bizonyítékként felhasználják.

(2) Akinek jogát vagy jogos érdekét a kép-, hang-, vagy a kép- és hangfelvétel, vagy más személyes adatának rögzítése érinti, az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvétel, továbbá más személyes adat rögzítésétől számított hetvenkét órán belül jogának vagy jogos érdekének

igazolásával kérheti, hogy az adatot annak kezelője ne semmisítse meg, vagy ne törölje.

(3) Bíróság vagy más hatóság megkeresésére a rögzített kép-, hang-, valamint kép- és

hangfelvételt, továbbá más személyes adatot a bíróságnak vagy a hatóságnak haladéktalanul meg kell küldeni. Amennyiben megkeresésre attól számított hetvenkét órán belül, hogy a megsemmisítés mellőzését kérték, nem kerül sor, a rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt, továbbá más személyes adatot meg kell semmisíteni, vagy törölni kell.

II. Fejezet

BELFÖLDI MENETREND SZERINTI SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

Ellátási felelősség, közigazgatási feladatok

3. § (1) Helyi közlekedésben a települési (fővárosi) önkormányzat, helyközi (távolsági) közlekedésben az állam feladata a közforgalmú közlekedés részeként a lehető legmagasabb színvonalú menetrend szerinti autóbusz-közlekedés biztosítása az utazási igények és a rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségek figyelembevételével.

(2) Az állam - külön törvény alapján - a helyi személyszállítás ellátásához az érintett önkormányzatoknak kiegészítő normatív támogatást, a helyközi (távolsági) személyszállítás ellátásához pedig kizárólag e célra felhasználható, elkülönített forrást biztosít a központi költségvetésből, és valamennyi szolgáltatónak ellentételezi az általa nyújtott utazási kedvezmények miatti bevételkiesést.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt önkormányzati feladat ellátásáról az önkormányzat képviselő-

testülete (a továbbiakban: önkormányzat), állami feladat ellátásáról a miniszter gondoskodik.

(4) Az önkormányzatok vagy társulásai és a miniszter

a) helyi személyszállítás helyközi (távolsági) járattal történő lebonyolítására,

b) helyi járattal közigazgatási határon kívül végzett személyszállításra,

c) helyközi (távolsági) járat közös üzemeltetésére

írásban megállapodhatnak.

(5) A (4) bekezdés szerinti megállapodásban a közszolgáltatás valamennyi feltételét - kiemelten a menetrendre, annak módosítására, a díjrendszerre és a szolgáltató esetleges veszteségeinek ellentételezésére vonatkozó rendelkezéseket - meg kell határozni. A szolgáltató megállapodás szerinti megbízására helyi járat esetén az önkormányzat, helyközi (távolsági) járat esetén a miniszter jogosult.

3/A. § (1) Az 1370/2007/EK rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott összevont jelentést az önkormányzat, illetve a miniszter a felelősségi körébe tartozó közszolgáltatási tevékenységről a tárgyévét követő év május 31. napjáig készíti el. A jelentést az önkormányzat a honlapon vagy a megyei napilapban, a miniszter a minisztérium honlapján teszi közzé.

(2) Az 1370/2007/EK rendelet 8. cikk (2) bekezdésében előírt jelentéstételi kötelezettséget a

miniszter teljesíti.

4. § (1) Az önkormányzat, illetve a miniszter (a továbbiakban együtt: ellátásért felelős) feladatkörébe tartozik:

a) a közszolgáltatási feladatok és az azokkal összefüggő követelmények meghatározása adott területre (területrésze, hálózatra, vonalcsoporthoz, vonalra vagy járatra) és a szolgáltatóval szemben;

b) a közszolgáltatási feladatok ellátására leginkább megfelelő, a legszínvonalasabb és a köz számára legkevésbé költséges szolgáltatást kínáló, az energetikai és környezeti hatások figyelembe vételével legalkalmasabb szolgáltató kiválasztása és megbízása, a szolgáltató tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérése és ellenőrzése;

c) társadalmilag indokolt utazási igények kielégítését szolgáló, de üzleti alapon jövedelmezően nem biztosítható szolgáltatás esetén a szolgáltató közszolgáltatási feladatra kötelezése és az abból származó veszteségeinek kiegyenlítése.

(2) A miniszter feladata a vasúti személyszállítási közszolgáltatás és a belföldi menetrend szerinti személyszállítás szervezésére vonatkozó főbb prioritásokat tartalmazó egységes, országosan és regionálisan összehangolt, valamint az államháztartás teherbíró-képességét is figyelembe vevő közszolgáltatási menetrendi koncepció kidolgozása.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt feladatok ellátása során az ellátásért felelősök kötelesek egymással is együttműködve biztosítani, hogy a helyi és helyközi (távolsági) autóbusz-közlekedés együttesen, továbbá a közforgalmú kötöttpályás és vízi közlekedéssel integrált közlekedési rendszert alkosson az egyes közlekedési módok közötti ésszerű munkamegosztással és a közpénzek lehető legtakarékosabb felhasználásával.

5. § A közszolgáltatási feladatokat és a kapcsolódó követelményeket a következő szempontok figyelembevételével kell meghatározni:

- a) a lakosság életviteléhez tartozó intézményrendszer elérhetősége, eljutási lehetőségek a centrumokba (településközpontokba), vonzásközpontokba a lakosság utazási igényeinek megfelelően,
- b) a településfejlesztési és területfejlesztési igények,
- c) a szolgáltatások minőségével szemben támasztott elvárások (pl. eljutási sebesség, gyakoriság, pontosság, megbízhatóság, zsúfoltság, utasbiztonság, tisztaság),
- d) a mozgásukban korlátozott személyek utazási lehetőségei,
- e) a szolgáltatások közötti összhang és a szolgáltatók közötti együttműködés a menetrend, az átszállási lehetőségek, a jegyrendszer és az utastájékoztatás tekintetében,
- f) a járművek és szolgáltatási infrastruktúra színvonala, azok használata, környezeti hatások,
- g) a személyzettel szembeni elvárások, foglalkoztatási feltételek,
- h) a szolgáltatások ráfordításigénye,
- i) a közszolgáltatást ellátó közúti járművek energetikai és környezeti hatásai.

Szolgáltató kiválasztása

6. § (1) Belföldi menetrend szerinti személyszállítással - a közforgalmú kötöttpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjáratokkal végzett (15. §) és a kabotázs (16. §) személyszállítás kivételével - a szolgáltató kizárólag közszolgáltatási szerződés keretében bízható meg. A közszolgáltatási szerződést, amennyiben az a közbeszerzésekről szóló törvény alapján szolgáltatási koncessziónak minősül, e törvény pályázatra vonatkozó szabályai szerint kell megkötöni. A pályázat nyilvánosan, a verseny tisztaságát és átláthatóságát bárki számára biztosító módon zajlik. Külföldi székhelyű szolgáltató a pályázaton abban az esetben vehet részt, ha országában is biztosított a menetrend szerinti autóbusz-közlekedésben a nemzeti elbánás a külföldiek számára.

(2) Az 1370/2007/EK rendelet 7. cikk (2) bekezdésében előírt előzetes tájékoztatási kötelezettség teljesítését követően a pályázati felhívást az ellátásért felelősnek legalább kettő országos napilapban, továbbá a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben, az önkormányzatnak a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben és a helyi napilapban is közzé kell tennie a pályázat benyújtási határidejét legalább 60 nappal megelőzően. A felhívásban tájékoztatást kell adni a pályázaton való részvétel és a pályázati kiírás beszerzési lehetőségének feltételeiről, az ajánlattétel határidejéről, az elbírálás módjáról és szempontjairól, az eredményhirdetés és a szerződéskötés legkésőbbi időpontjáról, a szolgáltatás megkezdésének határnapjáról, valamint a szerződés időtartamáról.

(3) A pályázati kiírásnak a felhívásban szereplő információkon túl tartalmaznia kell:

- a) az ellátandó közszolgáltatási tevékenységet és a minimális közszolgáltatási követelményeket,
- b) a tevékenység végzésének jogszabályban meghatározott és egyéb feltételeit,
- c) a tevékenység végzésével együtt járó szolgáltatói jogosultságokat és kötelezettségeket,
- d) a szolgáltató tevékenységét érintő más szolgáltató jogosultságairól való tájékoztatást,
- e) a szolgáltató birtokába vagy használatába kerülő létesítmények, eszközök meghatározását, azok működtetésének és használatának feltételeit,
- f) az ellátásért felelős szolgáltatóval szembeni jogosultságait és kötelezettségeit,
- g) tájékoztatást a korábbi szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokról, annak teljesítményeiről és az általa alkalmazott díj- és jegyrendszeréről,
- h) az alvállalkozó közreműködésére vonatkozó feltételeket,
- i) a közszolgáltatási szerződés módosításának, felmondásának feltételeit,
- j) a közszolgáltatást ellátó közúti járművek üzemeltetésével járó, a jármű teljes élettartamára vetített, a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatáról szóló Kormányrendelet szerint megállapított energetikai és környezeti hatások figyelembe vételének módját, súlyát,
- k) minden olyan további feltételt, amelyet az ellátásért felelős a közszolgáltatási szerződésben érvényesíteni kíván.

(4) A pályázati kiírásban szereplő feltételeket és a pályázat elbírálásának szempontjait az 5. §-ban foglaltak alapján kell meghatározni. A feltételek körében az ellátásért felelős a szolgáltató kötelezettségeként előírhatja a letelepedést, a korábbi szolgáltató munkavállalóinak, illetőleg azok meghatározott körének meghatározott feltételekkel történő átvételét, továbbá alvállalkozó meghatározott mértékű bevonását a közszolgáltatásba, az alvállalkozó személyének megjelölése nélkül.

(5) A pályázók többváltozatú ajánlat tételére is felkérhetők. Hálózatra, hálózatrészre vagy vonalcsoporra vonatkozó pályázat esetén az ellátásért felelős az érvényes pályázatok alapján - a pályázati kiírásban meghatározott módon - előminősítéssel élhet és annak eredményétől függően tárgyalást kezdeményezhet az alkalmasnak minősített pályázókkal benyújtott ajánlatuk részleteiről. A pályázat nyertesének csak az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevő pályázó nyilvánítható.

(6) A pályázatok elbírálásáról az ellátásért felelősnek a beérkezett pályázatok adatait összegző és a döntés részletes indoklását ismertető emlékeztetőt kell készítenie a pályázat eredményének kihirdetéséig. Az emlékeztetőnek tartalmaznia kell a kiválasztott szolgáltató alkalmasságát igazoló tényeket, a megfelelő színvonalú

szolgáltatás nyújtásának garanciáit és - amennyiben van ilyen - a szolgáltatót a közszolgáltatási kötelezettség ellátása fejében megillető veszteség-kiegyenlítés mértékét. Az ellátásért felelősnek az emlékeztetőt a pályázattal összefüggő valamennyi dokumentummal együtt a közszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 10 évig meg kell őriznie. Az emlékeztetőben foglaltakra mint közérdekű adatokra külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

7. § (1) Pályázat kiírásának mellőzésével, nyilvános ajánlatkérésen alapuló eljárás keretében bízható meg a szolgáltató, ha az ellátásért felelős által igényelt közszolgáltatás egyetlen járatra vagy vonalra korlátozódik és a szolgáltató pénzügyi ellentételezésre - ide nem értve a fogyasztói árkiegészítést - nem válik jogosulttá. Az ajánlatkérésen alapuló eljárásra egyebekben a 6. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) Nem alkalmazható az (1) bekezdés szerinti eljárás a hálózat, illetőleg a közszolgáltatási feladatok részekre bontásával a pályázati eljárás megkerülése céljából.

8. § (1) Az ellátásért felelős pályázat nélkül, közvetlenül bízható meg szolgáltatót a szolgáltató által kezdeményezett, korábban nem biztosított közszolgáltatásra, ha az nem haladja meg az 1370/2007/EK rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében szereplő értéket, vagy teljesítményt, valamint az valós utazási igények ésszerű kielégítését szolgálja, és nem jár együtt más szolgáltató közszolgáltatási szerződésben rögzített jogainak sérelmével vagy működésképtelenségének veszélyeztetésével.

(2) Az ellátásért felelős közvetlenül bízhatja meg közszolgáltatással az általa kiválasztott és a feladatot vállaló szolgáltatót, ha

a) a pályázati vagy ajánlatkérésen alapuló eljárás megfelelő pályázat, illetve ajánlat hiányában eredménytelenül zárult,

b) a szolgáltatás megkezdése a pályázati vagy ajánlatkérésen alapuló eljárás keretében kiválasztott szolgáltatóval ellehetetlenült,

c) a korábbi szolgáltatóval megkötött közszolgáltatási szerződés azonnali vagy idő előtti felmondásának van helye,

d) egyéb okból veszélybe kerül a közszolgáltatás folyamatossága.

(3) A (2) bekezdésben említett esetekben a megbízás a közszolgáltatási szerződés megkötésére vagy annak közös megegyezésen alapuló módosítására irányuló új eljárás lebonyolításához elegendő időtartamra, de legfeljebb 2 évre szólhat.

(4) A közvetlen megbízásra vonatkozó döntésről a 6. § (6) bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával emlékeztetőt kell készíteni.

(5) Az (1)-(2) bekezdésben foglalt eseteken túl a belső szolgáltató pályáztatás nélkül is megbízható a szolgáltatás elvégzésével (a továbbiakban: közvetlen odaítélés). A közvetlen odaítélés alapján szolgáltatást nyújtó belső szolgáltató a közszolgáltatási tevékenységét az 1370/2007/EK rendelet 5. cikk (2) bekezdésének a)-c) és e) pontjában meghatározott szabályok alapján, kizárólag az ellátásért felelős illetékességi területén végzi.

(6) Az, akinek érdekében állt vagy áll a közszolgáltatási szerződés elnyerése és a 6-8. §-ában foglalt szabályok megszegésével kötött közszolgáltatási szerződés folytán sérelmet szenvedett vagy a sérelem bekövetkezésének reális veszélye fennáll, a pályázat eredményének kihirdetésétől, egyéb esetben a közszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a szolgáltatás végzésének helye szerinti bíróságtól kérheti jogszabálysértés tényének megállapítását.

Közszolgáltatási szerződés

9. § (1) A közszolgáltatási szerződés megkötésére az önkormányzat nevében az önkormányzat képviselő testületének (közgyűlésének) felhatalmazása alapján a polgármester, a Magyar Állam nevében a miniszter jogosult. Pénzügyi ellentételezésre vonatkozó kötelezettséget tartalmazó szerződést a miniszter az államháztartásért felelős miniszter előzetes egyetértésével írhatja alá. A közszolgáltatási szerződés érvényességi idejére és esetleges meghosszabbításának feltételeire az 1370/2007/EK rendelet 4. cikk (3)-(4) bekezdésében meghatározott rendelkezések az irányadóak.

(2) A szerződésnek - az 1370/2007/EK rendeletben meghatározottakon túl - tartalmaznia kell:

a) a szolgáltató közszolgáltatási feladatait, esetleges közszolgáltatási kötelezettségeit és minden egyéb közszolgáltatási követelményt, a kiegészítő szolgáltatásokat,

b) a közszolgáltatási feladatok ellátását biztosító személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek részleteit, az alvállalkozó bevonására vonatkozó kikötéseket, a folyamatos szolgáltatás garanciális eszközeit,

c) a vagyoni eszközök tulajdonviszonyait, a szolgáltató birtokába adott vagy más módon rendelkezésére bocsátott eszközök használatára, karbantartására és visszaszolgáltatására vonatkozó szabályokat,

d) a személyszállítási feltételekre, az alkalmazható díj- és jegyrendszerre vonatkozó előírásokat, a díjak megállapítására és megváltoztatására vonatkozó szabályokat,

e) a közszolgáltatási tevékenységgel összefüggő szolgáltatói jogokat és kötelezettségeket, kiemelten a kizárólagos jogokra vonatkozó feltételeket,

f) az ellátásért felelős szolgáltatóval szembeni jogait és kötelezettségeit, ideértve az adatszolgáltatásra és az ellenőrzésre vonatkozó szabályokat,

g) a közszolgáltatási feladatok, illetve a közszolgáltatási kötelezettségek ellátásáért járó ellentételezés módját és

mértékét, teljesítésének szabályait,

h) a szerződés módosításának, kiegészítésének feltételeit, figyelemmel az előre nem látható eseményekre is,

i) a szerződéses kötelezettségek megszegése esetére vonatkozó szankciókat, jogkövetkezményeket (így különösen a kötbérfizetési kötelezettséget), valamint a szerződés felmondásának feltételeit, az esetleges jogviták rendezésének módját,

j) a közszolgáltatás megkezdésének időpontját és a szerződés érvényességi időtartamát,

k) az 1370/2007/EK rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében foglaltak bekövetkezése esetén a közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó, a szolgáltató által alkalmazott munkavállalókat, illetve azok szerződéses jogait.

(3) A szerződésben szabályozni kell a szolgáltatónak a szerződés teljesítésével kapcsolatos - legalább évenkénti - adatszolgáltatási kötelezettségét, amely lehetővé teszi az ellátásért felelős számára a szolgáltató közszolgáltatási tevékenységének, a közszolgáltatási követelmények teljesítésének megítélését. A szolgáltató - az üzleti titokra vonatkozó előírások betartásával - tájékoztatni tartozik az ellátásért felelőst, ha más közszolgáltatási szerződés alapján is végez szolgáltatást vagy más nemzetközi, külön célú menetrend szerinti, különjárat - személyszállítást is ellát.

(4) A szerződésben a szolgáltató kötelezhető a szolgáltatási területét érintő utazási igények alakulásának folyamatos figyelemmel kísérésére és a menetrend módosításának kezdeményezésére szolgáltatásainak az igények változásához való igazítása érdekében.

(5) A menetrend a közszolgáltatási szerződés elválaszthatatlan részét képezi, módosítását szerződésmódosításként kell kezelni. A menetrend közzétételére - amennyiben a szerződés erre vonatkozóan külön nem rendelkezik - a szolgáltató köteles menetrendkönyvben vagy hirdetményben a hatálybalépést megelőzően legalább 15 nappal, feltüntetve a menetrend érvényességi idejét, a szolgáltató megnevezését, a vonalak, járatok megjelölését, az útirányra és a megállóhelyekre, a járatok időbeli közlekedtetésére, az átszállási lehetőségekre, csatlakozásokra vonatkozó információkat és helyközi (távolsági) járat esetén a díjszabási kilométer-távolságot is. A menetrendben feltüntetett járatokkal utazni kívánókkal szemben a szolgáltatót - külön jogszabály előírásai szerint - szerződéskötési kötelezettség terheli.

(6) Amennyiben a közszolgáltatási szerződés a szolgáltatónak kizárólagos jogot biztosít valamely területen, a beleegyezése nélkül csak a 10. § (4) bekezdésében foglaltak alapján, valamint abban az esetben korlátozható, ha arról a szerződés kifejezetten rendelkezik. A szerződés csak az abban foglalt esetekben és feltételekkel mondható fel. A szerződésben rögzített közszolgáltatási tevékenység gyakorlásának joga más személyre - kivételesen indokolt esetben - az ellátásért felelős hozzájárulásával ruházható át.

9/A. § (1) Az egységes egyeztetési eljárásban a vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző vállalkozó vasúti társaságok, a menetrend szerinti közúti személyszállítást végző társaságok, az érintett vasúti pályahálózat működtetője, a Vasúti Pályacapacitás-elosztó Szervezet és a közútkezelő szervezetek, a Regionális Közlekedési Szakbizottságok, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb szervezetek vesznek részt.

(2) Az egységes egyeztetési eljárás szabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

(3) Az egységes egyeztetési eljárásra tekintettel a régiók területén menetrend szerinti közúti személyszállítást végző társaságok együttműködésre kötelesek annak érdekében, hogy ajánlataikban a szolgáltatás a legkisebb költség elve mentén a legmagasabb szolgáltatási színvonalon valósuljon meg.

Közszolgáltatási kötelezettség, közszolgáltatási ellentételezés

10. § (1) Közszolgáltatási kötelezettségnek minősül minden, az 1370/2007/EK rendelet 2. cikkének *e)* pontjában meghatározott kötelezettség.

(2) Az ellátásért felelős közszolgáltatási kötelezettséget abban az esetben tarthat fenn vagy rendelhet el, ha

a) az adott közszolgáltatás biztosítását a köz érdeke megköveteli,

b) a közszolgáltatás gazdaságos ellátása más módon nem biztosítható, és

c) a szolgáltatónak kiegyenlíti a közszolgáltatási kötelezettségéből eredő bevételekkel nem fedezett indokolt költségeit.

(3) A közszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó döntést megelőzően az ellátásért felelős köteles megvizsgálni a közszolgáltatási feladat más közlekedési eszközzel, más szolgáltatóval vagy más üzemeltetési feltételekkel történő ellátásának lehetőségét, és az összességében legkedvezőbb megoldást választani. A döntésig, de legfeljebb egy évig a szolgáltatónak a közszolgáltatást változatlan feltételekkel biztosítania kell.

(4) Amennyiben a (3) bekezdés alapján az ellátásért felelős más szolgáltatót bíz meg, a szolgáltató adott feladattal összefüggő kizárólagos jogát közszolgáltatási szerződésének módosításával meg kell szüntetni.

11. § (1) A szolgáltató a közszolgáltatási tevékenységgel összefüggő, bevételekkel nem fedezett, a közszolgáltatási kötelezettség miatt felmerült indokolt költségeinek, valamint a szokásos mértékű, ésszerű nyereség megtérítésére jogosult (a továbbiakban: ellentételezés).

(2) Ellentételezés esetén a közszolgáltatási kötelezettségéből származó gazdasági hátrány számszerűsítésére, a szolgáltatót megillető pénzügyi ellentételezés mértékére és módjára az 1370/2007/EK rendelet előírásai vonatkoznak.

(3) Az ellentételezéssel kapcsolatos, a 9. § (2) bekezdésének *g)* pontjában meghatározottak részletes szabályait az 1370/2007/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontjában foglaltaknak megfelelően kell a

közszolgáltatási szerződésben meghatározni, hogy

a) az ellátásért felelős és a szolgáltató között megkötött közszolgáltatási szerződés egyértelműen rögzítse a szolgáltató közszolgáltatási feladatait, és

b) a szolgáltatót megillető ellentételezés számításának rendje előzetesen megszabott, objektív és átlátható módon meghatározott feltételekre épüljön, valamint

c) az ellentételezés mértéke nem haladhatja meg a szolgáltató közszolgáltatási feladatok teljesítésével együtt járó költségeinek és egy méltányos nyereségnek a díjbevétellel, fogyasztói árkiegészítéssel és egyéb kapcsolódó bevételekkel és támogatásokkal nem fedezett összegét.

(4) Amennyiben a szolgáltató nem pályázat útján került kiválasztásra, az ellentételezés számításánál költségként az azonos jellegű és színvonalú közszolgáltatási feladatokat ellátó, hatékonyan működő szolgáltatók átlagköltségeit kell figyelembe venni.

(5) A pályázat alapján kiválasztott szolgáltató esetében az ellentételezés a pályázati eljárás során kialakított, közszolgáltatási szerződésben rögzített összeg. A pályázat alapján kiválasztott, adott területen (területrészen, hálózaton, vonalcsoporton vagy vonalon) kizárólagos joggal bíró szolgáltató a közszolgáltatási szerződésben rögzített ellentételezés szabályain túlmenően, a közszolgáltatási kötelezettség miatt felmerült indokolt költségeinek megtérítését az (1)-(3) bekezdésekben foglalt szabályokra figyelemmel abban az esetben kezdeményezheti, ha számszerűen alátámasztva igazolja a körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változását. A körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változásaként az utazási igények, vagy a gazdálkodási környezet tekintetében bekövetkező azon változások vehetőek figyelembe, amelyekkel a szerződés megkötésekor a szolgáltató a szerződés időtartamára vonatkozóan, az üzleti tevékenység szokásos kockázataként nem számolhatott.

(6) A pénzügyi ellentételezéssel járó közszolgáltatási szerződés vagy meghatározott közszolgáltatási kötelezettség esetén a szolgáltató köteles belső számvitelében elkülönített nyilvántartást vezetni az adott közszolgáltatási szerződéshez, illetőleg közszolgáltatási kötelezettséghez kapcsolódó eszközökről és forrásokról, bevételekről és ráfordításokról a külön jogszabály alapján meghatározott számviteli politikában rögzített, az átcsoportosítás lehetőségét kizáró elszámolási rendnek megfelelően.

(7) A nyilvántartást vonali szinten és úgy kell vezetni, hogy a (6) bekezdés szerinti egyes tételek érintett tevékenységhez való hozzárendelésének módszere egyértelmű legyen. A szolgáltatónak az elkülönített elszámolást a közszolgáltatási szerződés lejártát követően az adózás rendjére vonatkozó jogszabályokban előírt határidőig meg kell őriznie.

III. Fejezet

ENGEDÉLYKÖTELES MENETREND SZERINTI SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

Közös szabályok

12. § (1) A szolgáltató

a) menetrend szerinti nemzetközi személyszállítást,

b) külön célú menetrend szerinti személyszállítást, amennyiben az nem a szállítás megrendelője és a szolgáltató között megkötött szerződés alapján történik,

c) közforgalmú kötőtpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjáráttal történő személyszállítást,

d) menetrend szerinti és külön célú menetrend szerinti kabotázs személyszállítást járáti engedéllyel végezhet.

(2) Járáti engedély a szolgáltató kérelmére, az abban foglalt időtartamra, de legfeljebb 5 évre adható ki. Az engedély kérelemre megújítható.

Menetrend szerinti nemzetközi személyszállítás

13. § (1) A Magyarország és az Európai Unió valamely tagállama közötti menetrend szerinti személyszállításra jogosító járáti engedély kiadására a Tanács, az autóbusszal végzett nemzetközi személyszállítás közös szabályairól szóló, a 11/98/EK rendelettel módosított 684/92/EGK rendeletében foglalt előírásokat kell alkalmazni. Az engedélyt - amennyiben az arra irányuló kérelmet Magyarországon nyújtották be - közlekedési hatóság adja ki.

(2) Nem tagállamba irányuló menetrend szerinti személyszállítás esetén a járáti engedélyt a közlekedési hatóság a kétoldalú nemzetközi szerződésekben foglaltaknak megfelelően adja ki.

(3)

Külön célú menetrend szerinti személyszállítás

14. § (1) Belföldi különcélú menetrend szerinti járatra szóló engedély kiadására helyi személyszállítás esetén a települési (fővárosi) önkormányzat jegyzője, helyközi (távolsági) személyszállítás esetén a miniszter jogosult. A járat engedély abban az esetben adható ki, ha a járat üzemeltetése nem jár más szolgáltató közszolgáltatási szerződésben foglalt jogainak sérelmével, továbbá működőképességének veszélyeztetésével.

(2) A Magyarország és az Európai Unió valamely tagállama közötti különcélú menetrend szerinti személyszállításra jogosító járat engedély kiadására a 13. § (1) bekezdésében foglaltak vonatkoznak. Amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, nem az Európai Unió tagállamába irányuló különcélú menetrend szerinti személyszállítás nem végezhető.

Közforgalmú kötöttpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjáratok

15. § (1) A közforgalmú kötöttpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjárat üzemeltetésére szóló járat engedélyt helyi közforgalmú vasúti személyszállítás helyettesítése esetén a települési (fővárosi) önkormányzat jegyzője, országos közforgalmú személyszállítás helyettesítése esetén a miniszter adja ki. Az engedély kiadása műszaki indok esetén nem tagadható meg, azonban a szolgáltatás csak olyan - a menetrendi időpontokra és a megállóhelyek igénybevételére vonatkozó - feltételekkel engedélyezhető, amelyek más szolgáltató közszolgáltatási szerződésben rögzített jogait nem sértik és működőképességét nem veszélyeztetik.

(2) Országos közforgalmú vasúti személyszállítást helyettesítő autóbuszjáratra, amennyiben annak engedélyezését - külön törvény alapján - a vállalkozó vasút, illetve a vasúti társaság saját gazdasági érdekeire tekintettel kéri, járat engedély csak az érintett települések önkormányzatával történt előzetes egyeztetés alapján, az (1) bekezdésben foglalt feltételekkel adható ki.

Kabotázs

16. § (1) Az Európai Unió tagállamában bejegyzett szolgáltató - ide nem értve a Magyarországon székhellyel (lakóhellyel) rendelkező szolgáltatót - belföldi menetrend szerinti személyszállítást a Tanács valamely tagállamban nem honos fuvarozók számára a belföldi közúti személyszállítási szolgáltatás feltételeinek megállapításáról szóló 12/98/EK rendeletében foglalt feltételekkel, a miniszter által kiadott járat engedéllyel végezhet. Az engedély kiadására a 8. § (1) bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni a 12. § (2) bekezdésében szereplő eltéréssel.

(2) Nem az Európai Unió tagállamában bejegyzett szolgáltató - amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik - belföldi menetrend szerinti személyszállítást nem végezhet.

IV. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés, átmeneti rendelkezések

17. § (1) Ez a törvény a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

(2) A törvény hatálybalépését megelőzően kiírt koncessziós pályázat nyertese, illetőleg a koncessziós társaság, valamint az - az állam vagy önkormányzat többségi részesedésével menetrend szerinti személyszállítás céljára alapított - a gazdálkodó szervezet, illetve költségvetési, önkormányzati intézmény, amely a törvény hatálybalépésekor szerződés alapján végez menetrend szerinti személyszállítást, a (koncessziós) szerződés érvényességi időtartamán belül az abban foglalt tevékenységet változatlan feltételekkel folytathatja.

(3) A (2) bekezdésben nem említett, a törvény hatálybalépésekor menetrend szerinti személyszállítást végző gazdálkodó szervezet, illetve költségvetési, önkormányzati intézmény az e törvény II. fejezetében szabályozott tevékenységet közszolgáltatási szerződés nélkül legfeljebb 2004. december 31-éig végezheti.

(4) A 3. § (4) bekezdésében szereplő, a törvény hatálybalépésekor végzett tevékenység az ellátásért felelősök közötti megállapodás megkötéséig, de legfeljebb 2004. december 31-éig változatlan feltételekkel végezhető.

(5) Az ellátásért felelős az adott működési területen a törvény hatálybalépésekor közszolgáltatást nyújtó szolgáltatót pályázati, illetőleg ajánlatkérésen alapuló eljárás lefolytatása nélkül is megbízhatja, feltéve hogy e szolgáltatóval a közszolgáltatási szerződést legkésőbb 2004. december 31-éig az e törvényben foglalt feltételekkel megkötö.

(6) E törvény hatálybalépését megelőzően kiadott járat engedélyek a bennük foglalt feltételekkel érvényesek.

(7) E törvény hatálybalépésekor üzemeltetett közforgalmú kötöttpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjárat

engedély nélkül 2004. december 31-éig közlekedhet.

(8) A belső szolgáltató a helyi közlekedés ellátásáért felelős illetékességi területén kívüli, a 3. § (4) bekezdésének b) pontja szerinti megállapodás alapján helyi járatral közigazgatási határon kívül végzett személyszállítást, valamint más önkormányzatok területén végzett személyszállítást a közszolgáltatási szerződés belső szolgáltatóként történt közvetlen odaítélését követő 1 évig tarthatja fenn.

(9) Az egyenlő esélyű hozzáférést a közforgalmú menetrend alapján végzett személyszállításban részt vevő autóbuszokon, továbbá az autóbusz-pályaudvarok és a megállóhelyek személyforgalom lebonyolítására és kiszolgálására szolgáló részében fokozatosan, de legkésőbb 2013. január 1-jéig kell biztosítani.

(10) A belföldi menetrend szerinti személyszállítást végző szolgáltatók autóbuszvásárlásaik során a közszolgáltatást ellátó közúti járművek üzemeltetésével járó, a jármű teljes élettartamára vetített, a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatáról szóló kormányrendeletben foglaltakat figyelembe veszik.

18. § (1) Ez a törvény a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról szóló, 2009. április 23-i 2009/33/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikk (1) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a törvény a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

19. § Felhatalmazást kap a miniszter, hogy az egységes egyeztetési eljárásra vonatkozó részletes szabályokat, valamint a Regionális Közlekedési Szakbizottság szervezetére és működésére vonatkozó szabályokat rendeletben állapítsa meg.

